

**STEPHEN
KING**
PISTOLARUL

Ediția a IV-a

Traducere din limba engleză

MIRCEA PRICĂJAN

NEMIRA

INTRODUCERE

Despre cum e să ai nouăsprezece ani
(și despre alte câteva lucruri)

I

Hobbiții erau mari când eu aveam nouăsprezece ani (număr cu o anumită importanță în poveștile care urmează).

În timpul Marelui Festival de Muzică de la Woodstock, prin noroaiele de la ferma lui Max Yasgur trebăluiau probabil vreo șase Merry și Pippin, de două ori mai mulți Frodo și nenumărați Gandalfi hippy. *Stăpânul inelelor* al lui J.R.R. Tolkien avea o popularitate răsunătoare în zilele acelea și, deși n-am ajuns nicio clipă la Woodstock (regrete, regrete), presupun că eram și eu măcar pe jumătate hippy. Suficient, în orice caz, încât să fi citit cărțile și să mă fi îndrăgostit de ele. Cărțile din seria *Turnul Întunecat*, asemenea celor mai multe povești fantasy de mare întindere scrise de bărbați și femei din generația mea (*The Chronicles of Thomas Covenant* de Stephen Donaldson și *The Sword of Shannara* de Terry Brooks, sunt doar două dintre multe astfel de exemple), s-au născut sub auspiciile operei lui Tolkien.

Dar, cu toate că am citit cărțile în 1966 și 1967, m-am abținut de la scris. M-a impresionat (și încă într-un mod de-o sinceritate

cât se poate de duioasă) amploarea imaginației lui Tolkien – ambiția poveștii lui –, însă eu voiam să scriu genul meu propriu de poveste și, dacă m-aș fi pus atunci pe treabă, aș fi scris-o pe a lui. Asta, cum îi plăcea răposatului Dick Nixon cel Viclean să spună, ar fi fost o greșeală. Grație domnului Tolkien, secolul douăzeci era populat deja de toți elfii și vrăjitorii pe care putea să-i încapă.

În 1967, nu aveam nicio idee despre ce gen de poveste ar putea fi, dar asta nu conta; eram convins că voi ști s-o recunosc atunci când avea să-mi taie calea. Aveam nouăsprezece ani și eram arogant. Categorie suficient de arogant să simt că mai pot aștepta puțin să-mi vină muza și să-mi scriu capodopera (căci eram convins că asta va fi). La nouăsprezece ani mi se părea că e dreptul meu să fiu arogant; la vârsta aceea, cel mai adesea timpul încă nu apucă să-și pună pecetea asupra ta. Mai apoi îți rărește părul și-ți taie avântul, după spusele unui cântec country în vogă, dar adevărul e că te văduvește și de altceva. Nu știam asta în 1966 și 1967 și, dacă aș fi știut, nu mi-ar fi păsat. Îmi puteam imagina – cât de cât – cum e să ai patruzeci de ani, dar cincizeci? Nu. *Șaizeci?* Niciodată! *Șaizeci* de ani, ca vârstă, ieșea din discuție. Iar la nouăsprezece ani exact așa trebuie să fii. Nouăsprezece ani e vârsta la care spui: *Păzea, oameni buni, că eu trag în piept TNT și dau pe gât dinamită, așa că, dacă țineți la viață, ștergeți-o din calea mea – vine Stevie!*

Nouăsprezece ani reprezintă vârsta egoismului, când grijile personale sunt limitate ca număr. Aveam bătaie lungă și de asta îmi păsa. Aveam ambiție cu carul și de asta îmi păsa. Aveam o mașină de scris pe care o căram după mine de la o mizerie de apartament la altul, mereu cu un pachet de țigări în buzunar și cu zâmbetul pe buze. Compromisurile vârstei mijlocii erau departe, povara bătrâneții – dincolo de orizont. Aidoma protagonistului din cântecul acela al lui Bob Seger care e folosit acum la vânzarea de camioane, simțeam că am o putere fără margini și un optimism așijderea; buzunarele îmi erau goale, dar capul îmi era plin de lucruri pe care voiam să le spun și inima îmi era plină de povești pe care voiam să le istorisesc. Sună dulceag acum; mi se părea minunat atunci. Mi se părea extrem de mișto. Mai mult decât orice voiam să trec de

barierele mentale ale cititorilor mei, voiam să le fac praf și să le schimb pentru vecie, folosindu-mă doar de poveste. Și simțeam că pot face lucrul acesta. Simțeam că mă *născusem* pentru a-l face.

Sună a îngâmfare ce spun? Îngâmfare crasă sau pasabilă? Oricum ar fi, nu-mi cer iertare. Aveam nouăsprezece ani. Nu aveam nici măcar un fir cărunt în barbă. Aveam trei perechi de jeansi, o pereche de ghete, ideea că lumea e a mea și nimic din ce s-a întâmplat în următorii douăzeci de ani nu mi-a dovedit că n-ar fi așa. Apoi, în jurul vârstei de treizeci și nouă de ani, problemele au început să se adune: băutura, drogurile, un accident de mașină care a schimbat felul în care umblu (printre alte lucruri). Am scris despre ele pe larg și nu e nevoie să le tratez și aici. Pe lângă asta, pentru voi e totuna, nu? Lumea trimite până la urmă un polițai nervos care să vă pună puțin frână și să vă arate cine-i șeful. Voi, cei care citiți aceste cuvinte, fără îndoială că v-ați întâlnit cu el (sau că o veți face); eu l-am întâlnit și sunt sigur că se va întoarce. Îmi știe adresa. E un tip rău, un copoi nervos, dușmanul de moarte al moftului de moment, al poznelor de tot felul, al mândriei, al ambiției, al muzicii date la volum maxim și al tuturor lucrurilor care țin de vârsta de nouăsprezece ani. Dar încă sunt de părere că aceea este o vârstă neprețuită. Poate cea mai bună vârstă. Te poți distra cât e noaptea de lungă, dar, când muzica tace și berea se evaporă, mai poți încă să gândești. Și să ai vise mărețe. Polițaiul cel rău oricum îți retează până la urmă din lungul nasului, iar dacă de la început îți lipsește elanul, ei bine când își termină treaba cu tine nu mai rămâi nici cât să te vezi sub lupă. „Am mai prins unul!” strigă el și se apropie cu pași mari, cu carnetul de amenzi în mână. Așa că puțină aroganță (sau chiar multă) nu-i un lucru atât de rău, deși fără îndoială că mama v-a spus exact opusul. Mie mi-a spus. *Trufia prăbușirea prevestește, Stephen*, mi-a spus ea... și apoi am aflat – cam pe la vârsta care rezultă din operația 19 x 2 – că până la urmă oricum te prăbușești. Sau dă cineva cu tine într-un șanț. La nouăsprezece ani poți fi amendat în baruri și ți se poate spune să speli dracului putina, să-ți vezi naibii de ale tale în stradă, dar nu poți fi amendat când stai jos și pictezi un tablou, scrii o poezie sau spui o poveste, pentru Dumnezeu, iar dacă

voi, cei care citiți acestea, sunteți foarte tineri, nu le permiteți adulților, cei care se cred mai buni decât voi, să vă convingă de contrariu. Sigur, n-ați fost niciodată la Paris. Nu, n-ați alergat niciodată cu taurii în Pamplona. Da, sunteți niște mucoși care până acum trei ani n-au avut pic de păr la subsuoară – și ce dacă?

Dacă de la început idealurile nu vă depășesc puterile, cum o să vă descurcați când o să creșteți mari și tari? Dați-vă frâu liber orice v-ar spune alții, asta-i filozofia mea; stați jos și *rupeți* zăgazurile.

II

Cred că romancierii sunt de două feluri, iar aici mă refer și la genul de romancier cu caș la gură care eram eu în 1970. Cei sortiți pentru latura mai literară sau „serioasă“ a meseriei examinează fiecare subiect posibil prin prisma următoarei întrebări: *Ce ar putea să însemne pentru mine scrierea genului ăstuia de poveste?* Cei al căror destin (sau *ka*, dacă vreți) este acela de a scrie romane populare sunt înclinați să-și pună o întrebare foarte diferită: *Ce ar putea însemna pentru alții scrierea genului ăstuia de poveste?* Romancierul „serios“ caută răspunsuri și soluții pentru sine; romancierul „popular“ caută un public. Amândoi acești romancieri sunt la fel de egoiști. Am întâlnit destui și mă pun zălog pentru asta.

În orice caz, cred că și la vârsta de nouăsprezece ani am înțeles că povestea lui Frodo și a încercărilor sale de a scăpa de Inelul Suprem aparține celui de-al doilea grup. Erau, în definitiv, aventurile unei găști de pelerini englezi desfășurate pe fundalul unei mitologii vag nordice. Îmi plăcea ideea aventurii cu aer cavaleresc – o *adoram*, de fapt –, dar nu mă interesau deloc nici țărănușii voinici ai lui Tolkien (asta nu înseamnă că nu-mi plăceau, pentru că nu ar fi adevărat), nici sumbrul decor scandinav ales de el. Dacă aș fi încercat să merg pe direcția aceasta, mi-aș fi dat cu stângu-n dreptul.

Așa că am așteptat. În 1970 aveam douăzeci și doi de ani, primele fire cărunte îmi apăruseră în barbă (cred că de vină pentru asta erau și cele două pachete și jumătate de Pall Mall pe care le fumam zilnic), dar și la douăzeci și doi de ani îți permiți să aștepți.

La douăzeci și doi de ani timpul este încă de partea ta, chiar dacă și atunci polițaiul ăla rău bântuie prin cartier punând întrebări.

Apoi, în cinematograful aproape complet gol (cinema Bijou din Bangor, Maine, dacă are vreo importanță), am văzut un film regizat de Sergio Leone. Se numea *Bunul, răul și urâtul* și înainte ca acesta să ajungă măcar la jumătate, știam deja că vreau să scriu ceva ce conținea sentimentul de aventură și magie din seria lui Tolkien, dar pe fundalul western aproape absurd de măreț al lui Leone. Dacă ați văzut westernul acela bizar doar la televizor, nu înțelegeți despre ce vorbesc – nu vă fie cu bănat, dar așa este. Pe un ecran de cinematograful, proiectat prin lentilele Panavision potrivite, *Bunul, răul și urâtul* e o epopee din tagma lui *Ben-Hur*. Clint Eastwood pare înalt cam de cinci metri și jumătate și fiecare fir sârmos de păr de pe obrajii lui pare mare cam cât un sequoia tânăr. Ridurile de la colțurile gurii lui Lee Van Cleef par adânci cât niște canioane și pe fundul fiecăruia s-ar putea afla câte o deșirare (vezi *Vrăjitorul și globul de cristal*). Deșertul din cadre pare să se întindă cel puțin până la orbita planetei Neptun. Iar butoiașul fiecărui pistol rivalizează ca mărime cu tunelul Holland.

Mai mult decât cadrul acesta, îmi doream senzația de epopee, acea *măreție* apocaliptică. Faptul că Leone habar nu avea de geografia Americii (după unul dintre personaje, Chicago e situat undeva în apropiere de Phoenix, Arizona) sporea senzația de dislocare uriașă a filmului. Și în entuziasmul meu – entuziasm pe care numai un tânăr îl poate atinge, cred – voiam să scriu nu doar o carte *lungă*, ci *cel mai lung roman popular din istorie*. N-am reușit să fac asta, dar am sentimentul că strădania mea n-a fost de prisos; *Turnul Întunecat*, volumele 1–7, cuprinde într-adevăr o singură poveste, iar primele patru volume însumează puțin peste două mii de pagini în ediție de buzunar. Ultimele trei volume însumează alte două mii cinci sute în manuscris. Nu încerc să sugerez aici că lungimea are vreo legătură cu calitatea; spun doar că am vrut să scriu o saga și că, într-un fel, am reușit. Dacă m-ați întreba *de ce* am vrut asta, nu v-aș putea răspunde. Poate că asta înseamnă să crești în America: ridică cea

mai înaltă clădire, sapă cea mai adâncă groapă, scrie cea mai lungă carte. Iar expresia aia nedumerită de pe fața mea atunci când vine vorba de motivația gestului? Am impresia că și asta se explică prin natura americanului. Într-un final, nu putem spune decât: *La vremea aia mi s-a părut o idee bună.*

III

Încă un lucru despre vârsta de nouăsprezece ani, dacă nu vă e cu bănat: este vârsta, cred, la care mulți dintre noi rămânem cumva încremeniți (mental și emoțional, chiar dacă nu și fizic). Anii trec și într-o zi te uiți în oglindă nedumerit de-a binelea. *Ce caută ridurile astea pe fața mea?* te întrebi. *De unde a apărut burtica asta nenorocită? La naiba, eu n-am decât nouăsprezece ani!* Ce spun nu e nici pe departe un concept original, însă asta nu reduce cu nimic efectul de surpriză.

Timpul vă aduce fire cărunte în barbă, timpul vă taie elanul și în tot acest timp voi vă spuneți – prostuților – că timpul încă este de partea voastră. Partea rațională din voi știe că nu e așa, însă inima refuză să creadă. Dacă aveți noroc, polițaiul care v-a amendat pentru că ați depășit viteza și pentru că vă distrați prea bine vă mai dă și o doză de săruri mirositoare. Într-o oarecare măsură, asta mi s-a întâmplat mie aproape de finele secolului douăzeci. A venit sub forma unei furgonete Plymouth care m-a răsturnat în șanțul de pe marginea unui drum din orașul meu de domiciliu.

Cam la trei ani după acel accident am ținut o ședință de autografe pentru *Dintr-un Buick 8* la o librărie Borders din Dearborn, Michigan. Când i-a venit rândul, un tip a spus că se bucură tare, tare de tot că sunt încă în viață. (Mi se întâmplă asta des și *al naibii* să fiu dacă nu-i o declarație mai bună decât: „De ce dracu’ n-ai murit?“)

„Eram cu un prieten bun când am auzit că ai fost lovit“, a zis el. „Măiculiță, am clătinat atunci din cap și-am rostit: «S-a zis cu Turnul, se înclină, cade, aaa, căcat, acum n-o să-l mai termine *niciodata!*»“

O versiune a aceleiași idei îmi trecuse și mie prin gând – neliniștitoarea idee că, după ce am clădit Turnul Întunecat în imaginarul colectiv al unui milion de cititori, am totuși responsabilitatea de

a-l ține în picioare atât timp cât oamenii vor dori să citească despre el. Asta s-ar putea să însemne doar cinci ani; în ce mă privește, ar putea însemna și cinci sute. Scrierile fantasy, cele nereușite laolaltă cu cele reușite (chiar și-n clipa aceasta cineva probabil că citește *Vampirul Varney* sau *Călugărul*), par să aibă viață lungă pe rafturi. Metoda prin care Roland încearcă să protejeze Turnul este să înlăture factorii care amenință Grinzile de susținere ale Turnului. Imediat după accident mi-am dat seama că asta va trebui să fac și eu, ducând la bun sfârșit povestea pistolarului.

În cursul lungilor pauze dintre scrierea și publicarea primelor patru volume ale săgăi *Turnul Întunecat*, am primit sute de scrisori „înverșunate“. În 1998 (când, cu alte cuvinte, trudeam sub falsa impresie că încă am nouăsprezece ani), am primit una din partea unei „bunicuțe de optzeci și doi de ani, nu vreau să Vă Deranjez cu Problemele mele DAR sunt foarte Bolnavă în Ultima Vreme.“ Bunicuța îmi spunea că probabil nu mai are de trăit decât un an („14 Luni cel Mult, mă roade Cancerul“) și, chiar dacă nu se așteaptă de la mine să termin povestea lui Roland la timp doar pentru ea, vrea să știe dacă nu pot (*vă rog frumos*) să-i spun pur și simplu cum se va sfârși. Cuvintele care mi-au strâns inima (deși nu destul cât să mă reapuc de scris) erau cele prin care promitea că nu va „spune nici măcar Unui Suflet“. Un an mai târziu – probabil după accidentul care m-a aruncat în spital –, una dintre asistentele mele, Marsha DiFilippo, a primit o scrisoare de la un individ care aștepta aplicarea pedepsei capitale într-o închisoare din Texas sau Florida și care voia să știe, în esență, același lucru: cum se va sfârși? (El promitea că va lua secretul în mormânt cu el, lucru care pe mine m-a înfiorat.)

Le-aș fi dat amândurora ceea ce voiau – un rezumat al aventurilor viitoare ale lui Roland – dacă aș fi putut, dar, vai, nu puteam. Habar nu aveam cum urma să se sfârșească lucrurile pentru pistolar și prietenii lui. Pentru a ști, trebuie să scriu. Cândva am avut o schiță, dar am pierdut-o pe drum. (Probabil că oricum nu valora nici cât o ceapă degerată.) Nu aveam decât niște notițe („*Chussit, chissit, chassit*, bla-bla-negreșit“ spune una de pe masă în clipa în